

Крилов Іван Андрійович

Біографія

(13.02.1769 — 21.11.1844)

Російський публіцист, поет, байкар, видавець сатірико-просвітницьких журналів. Найбільше відомий як автор 236 байок, зібраних в дев'ять прижиттєвих збірок (виходили з 1809 по 1843 рр.). Поряд з тим, що велика частина сюжетів байок Крилова є оригінальною, окремі з них сягають до байок Лафонтена (який, у свою чергу, запозичив їх у Езопа, Федра і Бабрия). Багато вислови з байок Крилова стали крилатими.

Батько, Андрій Прохорович Крилов (1736-1778), вмів читати і писати, але "наук не вчився", служив у драгунському полку, в 1772 році відзначився при захисті Яицького містечка від пугачовців, потім був головою магістрату в Твері. Помер у капітанському званні в бідності. Мати, Марія Олексіївна (1750-1788) після смерті чоловіка залишилася вдовою.

Іван Крилов перші роки дитинства провів у роз'їздах з сім'єю. Вивчився грамоті будинку (батько його був великий любитель читання, після нього до сина перейшов цілий скриню книг); французькою мовою займався в родині заможних сусідів. У 1777 р. він був записаний в цивільну службу подканцеляристом Калязинського нижнього земського суду, а потім Тверського магістрату. Ця служба була, мабуть, лише номінальною, і Крилов вважався, ймовірно, у відпустці до закінчення навчання.

Навчався Крилов мало, але читав досить багато. За словами сучасника, він відвідував з особливим задоволенням народні збіговиська, торгові площі, гойдалки і кулачні бої, де штовхався між строкатим натовпом, жадібно прислухаючись до розмов простолюдинів". З 1780 року почав служити подканцеляристом за копійки. У 1782 р. Крилов ще числився подканцеляристом, але "у нього Крилова на руках ніяких справ не було".

В цей час він захопився вуличними боями, стінка на стінку. А так як він був фізично дуже міцний, то часто виходив переможцем над дорослими мужиками.

У кінці 1782 р. Крилов поїхав у Санкт-Петербург з матір'ю, яка мала намір клопотати про пенсії і про найкращому устрої долі сина. Крыловы залишилися в Санкт-Петербурзі до серпня 1783 р. Після повернення, незважаючи на довготривале незаконне відсутність, Крилов звільнився з магістрату з нагородженням чин канцеляриста і поступив на службу в петербурзьку казенну палату.

У цей час великою славою користувався "Мельник" Аблесімова, під впливом якого Крилов написав, в 1784 р., оперне лібрето "Кофейница"; сюжет він узяв із "Живописця" Новікова, але значно змінив його і закінчив щасливою розв'язкою. Крилов відніс свою книгу Брейткопфу, який дав за неї авторові книги на 60 рублів (Расіна, Мольєра і Буало), але не надрукував. "Кофейница" побачила світ тільки в 1868 р. (у ювілейному виданні) і вважається твором вкрай юним і недосконалим. При звірянні автографа

Крилова з друкованим виданням виявляється, однак, що остання не цілком справно; після видалення багатьох недосмотров видавця і явних описок юного поета, який у дійшла до нас рукописи ще не зовсім оздобив свою лібрето, вірші "Кофейниці" чи можуть назватися незграбними, а спроба показати, що новомодність (предмет сатири Крилова — не стільки продажна кофейниця, скільки бариня Новомодова) і "вільні" погляди на шлюб і моральність, сильно нагадують радника в "Бригадире", не виключають жорстокість, властивої Скотининим, так само як і безліч чудово підібраних народних приказок, роблять лібрето 16-річного поета, незважаючи на невитриманість характерів, явищем для того часу чудовим. "Кофейниця" задумана, ймовірно, ще в провінції, близько до того побуті, який вона зображає.

У 1785 р. Крилов написав трагедію "Клеопатра" (не збереглася) і відніс її на перегляд знаменитому акторові Дмитревському; Дмитрівська захопив молодого автора до подальших трудів, але п'єси в цьому вигляді не схвалив. У 1786 р. Крилов написав трагедію "Філомела", яка нічим, крім достатку жахів і зойків і нестачі дії, не відрізняється від інших "класичних" тодішніх трагедій. Трохи краще написані Криловим в той же час лібрето комічної опери "Шалена родина" та комедія "Автор у передпокої", про останню Лобанов, друг і біограф Крилова, каже: "Я довго шукав цієї комедії і шкодую, що нарешті її знайшов". Дійсно, в ній, як і в "Шаленій сім'ї", крім жвавості діалогу та кількох народних "слівців", немає ніяких переваг. Цікава тільки плодючість молодого драматурга, який увійшов у близькі зносини з театральним комітетом, отримав дармової квиток, доручення перевести з лібрето французької опери "L Infante de Zamora" і надію, що "Шалена родина" піде на театрі, так як до неї вже була замовлена музика.

У казенній палаті Крилов отримував тоді 80-90 рублів в рік, але своїм становищем не був задоволений і перейшов в Кабінет Її Величності. У 1788 р. Крилов втратив матір, і на руках його залишився малолітній брат Лев, про який він все життя дбав як батько про сина (той в листах називав його звичайно "тятенькой"). У 1787-1788 рр. Крилов написав комедію "Бешкетники", де вивів на сцену і жорстоко висміяв першого драматурга того часу Я. Б. Княжніна (Рифмокрад) і його дружину, дочку Сумарокова (Таратора); за свідченням Гречка, педант Тяніслов списаний з поганого віршотворця П. М. Карабанова. Хоча і в "Пустунів", замість справжнього комізму, ми знаходимо карикатуру, але ця карикатура сміла, жива і дотепна, а сцени благодушного простака Азбукина з Тянісловом і Рифмокрадом для того часу могли вважатися дуже кумедними. "Бешкетники" не тільки посварили Крилова з Княжниним, але і накликали на нього незадоволення театральної дирекції.

"Пошта духів"

Основна стаття: Пошта духів

У 1789 р. в друкарні В. Р. Рахманінова, освіченого і відданого літературної справи людини, Крилов друкує щомісячний сатиричний журнал "Пошта духів". Зображення недоліків сучасного російського суспільства вбране тут в фантастичну форму листування гномів з чарівником Маликульмульком. Сатира "Пошти духів" і по ідеям і

по ступеню глибини та рельєфності служить прямим продовженням журналів початку 70-х років (тільки гострі нападки Крилова на Рифмокрада і Таратору і на дирекцію театрів вносять новий особистий елемент), але у відношенні мистецтва зображення помічається великий крок вперед. За словами Я. К. Грота, "Козицький, Новіков, Емін були тільки розумними спостерігачами; Крилов є вже виникають художником".

"Пошта духів" виходила лише з січня по серпень, так як мала всього 80 передплатників; у 1802 р. вона вийшла другим виданням.

Його журнальне справа викликала незадоволення влади, і імператриця запропонувала Крилову на п'ять років за рахунок уряду поїхати подорожувати за кордон, однак той відмовився.

"Глядач" і "Меркурій"

У 1791-96 рр. Крилов жив у будинку В. І. Бецкого на Мільйонній вулиці, 1. У 1790 р. він написав надрукував оду на укладення миру зі Швецією, твір слабе, але все ж показує в автора розвиненої людини і майбутнього художника слова. 7 грудня того ж року Крилов вийшов у відставку; в наступному році він став власником друкарні і з січня 1792 р. починає друкувати в ній журнал "Глядач", з дуже широкою програмою, але все ж з явною схильністю до сатири, особливо в статтях редактора. Найбільш великі п'єси Крилова "Глядача" — "Каиб, східна повість", казка "Ночі", сатірико-публіцистичні есе та памфлети ("Похвальна мова в пам'ять мого дідуся", "Мова, говоренная повесою у зборах дурнів", "Думки філософа по моді").

За цими статтями (особливо за першою і третьою) видно, як розширюється світогляд Крилова і як зріє його художній талант. В цей час він вже становить центр літературного гуртка, який вступав у полеміку з "Московським журналом" Карамзіна. Головним співробітником Крилова був А. В. Клушин. "Глядач", маючи вже 170 передплатників, в 1793 р. перетворився в "Санкт-Петербурзький Меркурій", видаваний Криловим і А. В. Клушиным. Так як в цей час "Московський журнал" Карамзіна припинив своє існування, редактори "Меркурія" мріяли поширити його повсюдно і надали своєму виданню можливо більш літературний і художній характер. В "Меркурії" вміщено всього дві сатиричні п'єси Крилова — "Похвальна мова науці вбивати час" і "Похвальна мова Ермолафиду, говоренная у зборах молодих письменників"; остання, осмеивая новий напрям у літературі (під Ермолафидом, тобто людиною, який несе ермолафию, або нісенітницю, мається на увазі, як зауважив Я. К. Грот, переважно Карамзін) служить виразом тогочасних літературних поглядів Крилова. Цей самородок суворо дорікає карамзинистов за недостатню підготовку, за презирство до правил і за прагнення до простонародності (до лаптям, зипунам і шапок з заломом): очевидно роки його журнальної діяльності були для нього навчальними роками, і ця пізня наука внесла розлад у його смаки, що послужив, ймовірно, причиною тимчасового припинення його літературної діяльності. Найчастіше Крилов фігурує в "Меркурії", як лірик і наслідувач більш простих і грайливих віршів Державіна, причому він виявляє більше розуму і тверезість думки, ніж натхнення і почуття (особливо у цьому відношенні характерним є "Лист про користь бажань", що залишилося, втім, не

надрукованим). "Меркурій" проіснував всього один рік і не мав особливого успіху.

В кінці 1793 р. Крилов виїхав з Петербурга; чим він був зайнятий у 1794-1796 рр., відомо мало. У 1797 році він зустрівся в Москві з князем С. Ф. Голіциним і поїхав до нього в маєток Заучування, як вчителі дітей, секретаря і т. п., у всякому разі не в ролі дармоїда-приживальщика. В цей час Крилов мав уже широким і різнобічним освітою (він добре грав на скрипці, знав по-італійськи і т. д.), і хоча як і раніше був слабкий в орфографії, виявився здібним і корисним викладачем мови й словесності (див. "Спогади" Ф. Ф. Вігеля). Для домашнього спектаклю в будинку Голіцина він написав шутто-трагедію "Трумф" або "Подщипа" (надруковану спершу за кордоном у 1859 році, потім в "Русской старине", 1871 р., кн. III), грубувату, але не позбавлену солі і життєвості пародію на класичну драму, і через неї назавжди покінчив з власним прагненням отримувати сльози глядачів. Меланхолія від сільського життя була такою, що одного разу приїжджі дами його застали біля ставка абсолютно голим, зарослим бородою і з нестрижені нігті.

У 1801 році князь Голіцин був призначений ризьким генерал-губернатором, і Крилов визначився до нього секретарем. В тому самому або наступному році він написав п'єсу "Пиріг" (напеч. у VI т. "Збір. Акд. Наук"; представлена в 1 раз в Петербурзі в 1802 р.), легку комедію інтриги, в якій, в особі Ужимы, мимохідь зачіпає антипатичний йому сентименталізм. Незважаючи на дружні стосунки зі своїм начальником, Крилов 26 вересня 1803 р. знову вийшов у відставку. Що він робив, наступні 2 роки, ми не знаємо; розповідають, що він вів велику гру в карти, виграв один раз дуже велику суму, роз'їжджав по ярмарках і ін. За гру в карти йому один час було заборонено з'являтися в обох столицях.

Байки

У 1805 р. Крилов був у Москві і показав В. І. Дмитрієву свій переклад (з французької мови) двох байок Лафонтена: "Дуб і Тростина" і "Розбірлива наречена". За словами Лобанова, Дмитрієв, прочитавши їх, сказав Криловим: "це справжній ваш рід; нарешті, ви знайшли його". Крилов завжди любив Лафонтена (або Фонтена, як він називав його) і, за переказами, вже в ранній юності випробовував свої сили в перекладах байок, а пізніше, може бути, і в переробках їх; байки і "прислів'я" були в той час в моді. Прекрасний знавець і художник простого мови, завжди любив висловлювати свою думку в пластичну форму аполога, до того ж сильно схильний до кпини й песимізму, Крилов, дійсно, був ніби створений для байки, але все ж не відразу зупинився він на цій формі творчості: у 1806 р. він надрукував лише 3 байки, а в 1807 р. з'являються три його п'єси, з яких дві, відповідні сатиричному напрямом таланту Крилова, мали великий успіх і на сцені: це "Модна лавка" (остаточно оброблена ще в 1806 р. і в перший раз представлена в Петербурзі 27 липня) та "Урок дочкам" (сюжет останньої вільно запозичений з "Précieuses ridicules" Мольєра; представлена в перший раз в Петербурзі 18 червня 1807 року). Об'єкт сатири в обох один і той же, у 1807 р. цілком сучасний — пристрасть російського суспільства до всього французького; в першій комедії французоманія пов'язана з розпустою, у другій доведена до

геркулесових стовпів дурниці; по жвавості і сили діалогу обидві комедії становлять значний крок вперед, але характерів немає досі. Третя п'єса Крилова: "Ілля Богатир, чарівна опера" написана на замовлення А. Л. Нарішкіна, директори театрів (поставлена в перший раз 31 грудня 1806 р.); незважаючи на масу дурниць, властивої феєриям, вона являє кілька сильних сатиричних рис і цікава як данина юному романтизму, принесена таким вкрай неромантичним розумом.

Невідомо, до якого часу відноситься незакінчена (в ній всього півтора дії, і герой ще не з'являвся на сцену) комедія Крилова у віршах: "Ледар" (напеч. у VI т. "Збірника Акад. Наук"); але вона цікава, як спроба створити комедію характеру і в той же час злити її з комедією характерів, так як недолік, зображуваний у ній з крайньою різкістю, мав свої основи в умовах життя російського дворянства тієї і пізнішої епохи.

У цих небагатьох віршах ми маємо талановитий начерк того, що пізніше було розвинуто у Тентетникове і Обломові. Без сумніву, Крилов і в самому собі знаходив порядну дозу цієї слабкості і, як багато справжні художники, саме тому й поставив за мету зобразити її з можливою силою і глибиною; але цілком ототожнювати його з його героєм було б вкрай несправедливо: Крилов — сильний і енергійний чоловік, коли це необхідно, і його лінь, його любов до спокою панували над ним, так би мовити, тільки з його згоди. Успіх його п'єс був великий; в 1807 р. сучасники вважали його відомим драматургом і ставили поруч з Шаховським (див. "Щоденник чиновника" С. Жихарева); п'єси його повторювалися дуже часто; "Модна Лавка" йшла і в палаці, на половині імператриці Марії Феодорівни (див. Арапов, "Літопис російського театру"). Незважаючи на це, Крилов зважився покинути театр і піти раді В. І. Дмитрієва. У 1808 р. Крилов, знову поступив на службу (в монетному департаменті), друкує в "Драматичному Віснику" 17 байок і між ними кілька ("Оракул", "Слон на воєводстві", "Слон і Моська" та ін) цілком оригінальних. У 1809 р. він випускає перше окреме видання своїх байок, у кількості 23, і цією книжечкою завойовує собі важливе і почесне місце в російській літературі, а завдяки подальшим виданням байок він стає письменником в такій мірі національним, яким до тих пір не був ніхто інший. З цього часу життя його — ряд безперервних успіхів і почесностей, на думку величезної більшості його сучасників — цілком заслужені.

В 1810 р. він вступає помічником бібліотекаря в Імператорську публічну бібліотеку, під начальство свого колишнього начальника і заступника А. Н. Оленіна; тоді ж йому призначається пенсія в 1500 рублів на рік, яка згодом (28 березня 1820 р.), "під повага відмінних обдарувань у російської словесності", подвоюється, а ще пізніше (26 лютого 1834 р.) збільшується вчетверо, при чому він підноситься в чинах і посади (з 23 березня 1816 р. він призначений бібліотекарем); при виході у відставку (1 березня 1841 р.) йому, "не в приклад іншим", призначається на пенсію повне його зміст по бібліотеці, так що все він отримує 11700 руб. ас. у рік.

Шановним членом "Бесіди любителів російської словесності" Крилов є з самого її заснування. 16 грудня 1811 року він обраний членом Російської Академії, 14 січня 1823 року отримав від нього золоту медаль за літературні заслуги, а при перетворенні

Російської Академії у відділення російської мови і словесності академії наук (1841) був затверджений ординарним академіком (за переказами, імператор Микола I погодився на перетворення з умовою, "щоб Крилов був першим академіком"). 2 лютого 1838 року в Петербурзі святкували 50-річний ювілей його літературної діяльності з такою урочистістю і разом з тим з такою теплотою і задушевністю, що подібного літературного урочистості не можна вказати раніше так званого Пушкінського свята в Москві.

Помер Іван Андрійович Крилов 9 листопада 1844 року. Похований 13 листопада 1844 року на Тіхвінському цвинтарі Олександрівської лаври. У день похорону друзі і знайомі І. А. Крилова разом із запрошенням отримали по примірнику виданих ним байок, на заголовному аркуші яких під траурною каймою було надруковано: "Принесення на пам'ять про Івана Андрійовича, за його бажанням".

Анекдоти про його дивовижну апетиті, неряшестве, ліні, любові до пожеж, вражаючою силою волі, дотепності, популярності, ухильного обережності — надто відомі.

Високого положення в літературі Крилов досяг не відразу; Жуковський, в своїй статті "Про байці і байках Крилова", написаної з приводу вид. 1809 р., ще порівнює його з В. І. Дмитрієвим, не завжди до його вигоди, вказує в його мові "похибки", "вираження противні смаку, грубі" і з явним коливанням "дозволяє собі піднімати його подекуди до Лафонтена, як "вправного перекладача" царя байкарів. Крилов і не міг бути особливої претензії на цей вирок, так як з 27 байок, написаних ним до тих пір, 17 він., дійсно, "зайняв у Лафонтена і вигадка, і розповідь"; на цих перекладах Крилова, так би мовити, набивав собі руку, відточував зброю для своєї сатири. Вже в 1811 р. він виступає з довгим рядом абсолютно самостійних (з 18 байок 1811 р. документально запозичених тільки 3) і часто різке сміливих п'єс, які "Гуси", "Листи і Коріння", "Квартет", "Рада мишей" і пр. Вся краща частина читаючої публіки тоді ж визнала в Крилові величезний і цілком самостійний талант; збори його "Нових байок" стало в багатьох будинках улюбленою книгою, і злісні нападки Каченовського ("Вестн. Європи" 1812 р., № 4) набагато більш пошкодили критику, ніж поетові. У рік Вітчизняної війни 1812 року Крилов стає політичним письменником, саме того напрямку, якого трималося більшість російського суспільства. Також ясно політична ідея видно і в байках двох наступних років, напр. "Щука і Кит" (1813) і "Лебідь, Щука і Рак" (1814; вона має на увазі не Віденський конгрес, за півроку до відкриття якого вона написана, а висловлює невдоволення російського суспільства діями союзників Олександра I). У 1814 році Крилов написав 24 байки, всі до однієї оригінальні, і неодноразово читав їх при дворі, в гуртку імператриці Марії Феодорівни. По обчисленню Галахова, на останні 25 років діяльності Крилова падає тільки 68 байок, тоді як на перші дванадцять — 140.

Звірення його рукописів і численних видань показує, з якою надзвичайною енергією і уважністю цей в інших відносинах лінивий і недбалий людина виправляв і виправляв початкові начерки своїх творів, і без того, мабуть, дуже вдалі і глибоко продумані. Накидав він байку так швидко і неясно, що навіть йому самому рукопис

тільки нагадувала обдумане; потім він неодноразово переписував її і всякий раз виправляв, де тільки міг; найбільше він прагнув пластичності і можливої стислості, особливо в кінці байки; повчання, дуже добре задумані та виконані, він або скорочував, або зовсім викидав (чим послаблював дидактичний елемент і посилював сатиричний), і таким чином наполегливою працею доходив до своїх гострих, як стилет, висновків, які швидко переходили в прислів'я. Таким же працею і увагою він виганяв з байок всі книжкові обороти і невизначені вирази, замінював їх народними, картинними і в той же час цілком точними, виправляв побудову вірша і знищував так зв. "поетичні вільності". Він досяг своєї мети: по силі виразу, за красою форми байки Крилова — верх досконалості, але все ж запевняти, ніби у Крилова немає неправильних наголосів і незручних виразів, є ювілейне перебільшення ("з усіх чотирьох ніг" в байці "Лев, Сарна і Лисиця", "Тобі, ні мені туди не влізти" в байці "Два хлопчики", "Плоди невігластва такі жахливі" в байці "Безбожники" тощо). Усі згодні в тому, що в майстерності розповіді, в рельєфності характерів, в тонкому гуморі, в енергії дії Крилов — справжній художник, талант якого виступає тим яскравіше, чим скромніше отмежеванна їм собі область. Байки його в цілому — не суха повчальна алегорія і навіть не спокійна епопея, а жива стоактная драма, з безліччю чарівно окреслених типів, справжнє видовище життя людського", розглянутого з відомої точки зору. Наскільки правильна ця точка зору і назидательна байка Крилова для сучасників і потомства — про це думки не цілком схожі, тим більше, що для повного з'ясування питання зроблено далеко не все необхідне. Хоча Крилов і вважає благодійником роду людського "того, хто найголовніші правила доброчесних вчинків пропонує в коротких висловах", сам він ні в журналах, ні у своїх байках не був дидактиком, а яскравим сатириком, і притому таким, який карає насмішкою недоліки сучасного йому суспільства, у вигляді ідеалу, твердо повернувся в його душі, а сатириком-песиміст, погано вірить у можливість виправити людей-якими заходами і прагнуть лише до зменшення кількості брехні і зла. Коли Крилов, обов'язки мораліста, намагається запропонувати "найголовніші правила доброчесних вчинків", у нього це виходить сухо і холодно, а іноді навіть і не зовсім розумно (див. напр. "Водолази"); але коли йому представляється випадок вказати на протиріччя між ідеалом і дійсністю, викрити самозакоханість і лицемірство, фразу, фальш, тупе самовдоволення, він є справжнім майстром. Тому навряд чи доречно обурюватися на Крилова за те, що він "не висловив свого співчуття до якихось відкриттів, винаходів або нововведень" (Галахов), як недоречно вимагати від усіх його байок проповіді гуманності і душевного благородства. У нього інше завдання — покарати зло безжальним сміхом: удари, завдані їм різноманітних видів підлості і дурості, так міткі, що сумніватися в благотворну дію його байок на широке коло читачів ніхто не має права. Чи корисні вони, як педагогічний матеріал? Без сумніву, як всяке істинно художній твір, цілком доступне дитячого розуму і допомагає його подальшого розвитку; але так як вони зображують тільки один бік життя, то поруч з ними повинен пропонуватися і матеріал протилежного напрямку. Важливе історико-літературне значення Крилова також не підлягає сумніву. Як в століття Катерини II поруч з захопленим Державіним був

необхідний песиміст Фонвізін, так у століття Олександра I був необхідний Крилов; діючи в один час з Карамзиным і Жуковським, він представляв їм протиположність, без якого російське суспільство могло б зайти надто далеко по шляху мрійливої чутливості.

Не поділяючи археологічних та вузько-патріотичних прагнень Шишкова, Крилов свідомо приєднався до його кухоль і все життя боровся проти напівпритомного західництва. У байках з'явився він першим у нас "істинно народний" (Пушкін, V, 30) письменником, і в мові, і в образах (його звірі, птахи, риби і навіть міфологічні фігури — істинно російські люди, кожен з характерними рисами епохи суспільного становища), і в ідеях. Він симпатизує російській робочою людині, недоліки якого, проте, чудово знає і зображує сильно і ясно. Добродушний вол і вічно ображені вівці у нього єдині так звані позитивні типи, а байки: "Листи і Коріння", "Мирська сходка", "Вовки і Вівці" висувують його далеко вперед з середовища тогочасних ідилічних захисників кріпосного права. Крилов обрав собі скромну поетичну область, але в ній був великим художником; ідеї його не високі, але розумні і міцні; вплив його не глибоко, але широко і плідно.

Переклади байок

В 1825 році в Парижі граф Григорій Орлов опублікував Байки І. А. Крилова в двох томах російською, французькою та італійською мовами, ця книга стала першим закордонним виданням байок.

Першим перекладачем Крилова на азербайджанську мову був Аббас-Кулі-Ага Бакіханов. В 30-е роки XIX століття, ще за життя самого Крилова, він перевів байки "Осел і Соловей". Доречно буде зазначити, що, наприклад, на вірменську мову перший переклад був зроблений в 1849 році, а на грузинський — в 1860. Понад 60-ти байок Крилова в 80-х роках XIX століття перевів Гасаналиага хан Карадазький.

Останні роки

В кінці життя Крилов був обласканий царської прізвищем. Мав чин статського радника, шеститисячний пенсіон. З березня 1841 року до кінця життя перебував в прибутковому будинку Блінова на 1-й лінії Василівського острова, 8.

Крилов жив довго і своїм звичкам не зраджував ні в чому. Повністю розчинився в лінії і гурманстві. Він, розумний і не дуже добра людина, зрештою зжився з роллю добродушного дивака, безглузлого, нічим не смущаючогося ненажери. Придуманий ним образ припав до двору, і в кінці життя він міг дозволити собі все, що завгодно. Не соромився бути ненажерою, нечупарою і ледарем.

Всі вважали, що Крилов помер від завороту кишок внаслідок переїдання, а насправді — від двостороннього запалення легенів.

Похорони були пишними. Граф Орлов — друга людина в державі — відсторонив одного з студентів і сам ніс труну до дрог.

Сучасники вважали, що дочка його куховарки Саша була від нього. Це підтверджується тим, що він віддав її в пансіон. А коли куховарка померла, виховував її як дочку і дав за неї велике придане. Перед смертю все своє майно і права на свої твори заповів чоловіка Сашка.